

Kinyakyusa
Tuthamini lugha zetu

Akapango ka Kisa

Kalata ugwa UGwasukuulu

Akapango ka Kisá

Kalata ugwa UGwasukuulu

Hadithi ya Neema
Kitabu cha Mwanafunzi

Huduma ya Kutafsiri Biblia
na Kuendeleza Lugha za Asili, Mbeya
S.L.P. 6359, Mbeya, Tanzania.
su_mbeya@sil.org

Pamoja na

Wycliffe Bible Translators, Inc.

Kichwa: Akapango la Kisa - Kalata ugwa Gwasukuulu
(Grace' story - Student's book)

Lughā: Kinyakyusa

Kimetafsiriwa na: Mch. Gordon J. Mwakapeje, Charles G. Mwabulambo
na Henry A. Mwamwaja

Kimetafsiriwa kutoka: 'Kande's Story' How a community can love and
care for people affected by AIDS, Learner's Book © 2005, 2006,
2009, SIL Africa Area., Kitabu 1-5: Books 1-5 © 2004 Shell
book Publishing Systems (www.shellbook.com). Zinatumika
kwa idhini.

Michoro: BAWE Ernest © 2004 SIL Africa Area

Kitumiwe pamoja na: Hadithi ya Neema - Kitabu cha Mwalimu

Toleo la Kiingereza limechapishwa na:

Paulines Publications, Daughters of St. Paul, P.O. Box 49026,
00100 Nairobi GPO (Kenya)

ISBN 9966-08-213-1

Year of Publication 2007

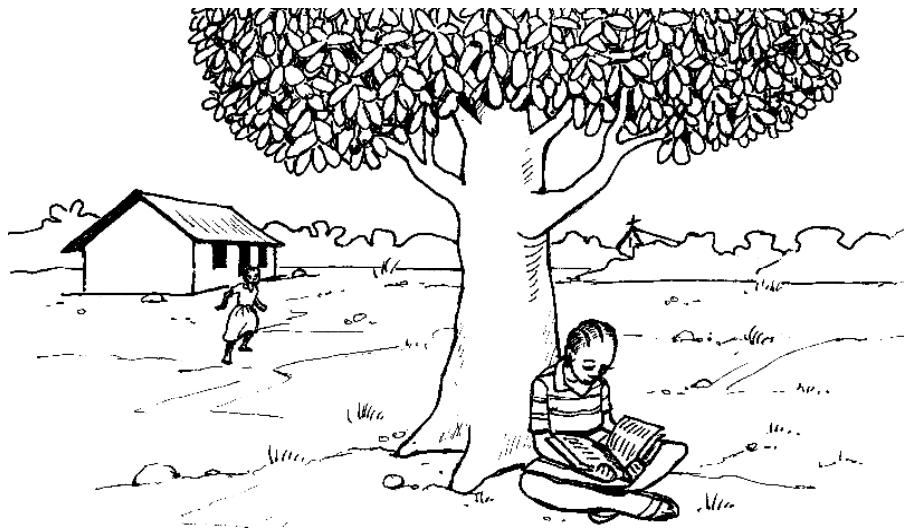
Revised and Reprinted 2009

Toleo la Kwanza © 2012 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Ulu manyilo 1

Isya Mbutiit u isya

Juu ba

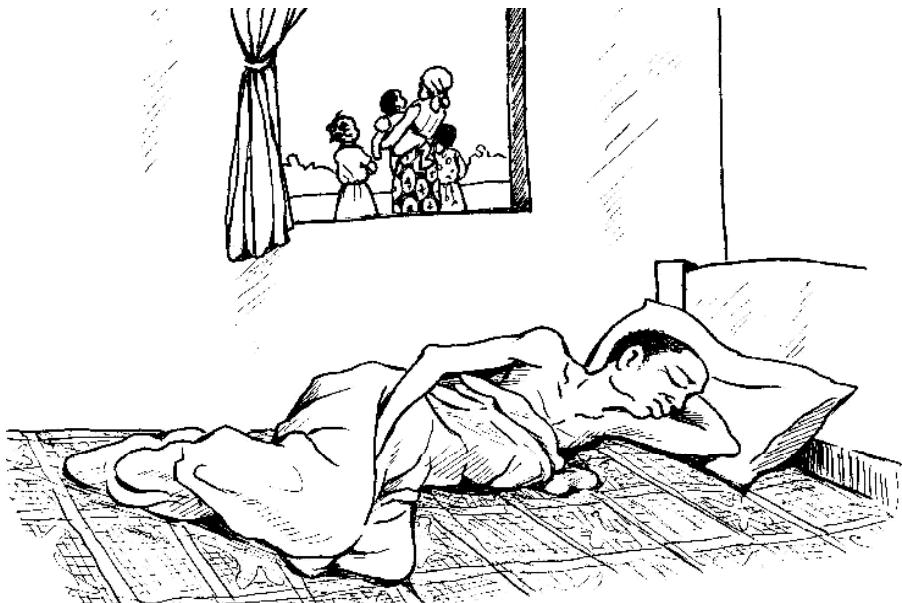

Kisa aatugeele pampiki aabalaga kalata. Po leelo unnunguna Bupe, alinkubopa ukubuuaka apa unkulu aatugeesye. Alinkukoolela alinkuti, "Kisa, Kisa! Bule usipiliike isi abakikulu abakipanga bikujoba? Bikuti baati juba gwitu alinasyo isya mbutiitua! Bule sibagiile ukuja syanalooli?" Kisa alinkwamula alinkuti, "Mbapiiliike nine gwamyitua. Lilino leelo kanunu ukuti tubuuke tukandaluusye jubo. Bupe alinkwitikila joope." Balinkubuuaka bo babiili kunnabo.

Kisa na Bupe balinkufika pakaaja nu lusaalo kuno bikutuujilika. Unnuguna gwabo Tukiko ni ilumba gwabo Ambokile, balinkuja nabo. Unnabo alinkubakaanisya alinkuti, "Komma ukujwega, ugwisemwe leka agonepo utulo." Po bo unnabo ikubasosyapo, Bupe alinkulalusya alinkuti, "Baati juuba, ugwe ulinasyo simo isya mbutiituh?" Unnabo alinkwikola palwanda alinkujoba alinkuti, "Banangu, uju nkifuba aikujaga nnuguna gwinu!"

Umwana gwa fyinja fina, ingamu jaake Pyelesya, alinkujoba konna ukuti, asumwike nnyumba nkumbuula ugwise isi ajobile juuba. Po leelo unna alinkungomosya bo akaali nukwingila, alinkuti, "Mwanang, isyo uguso ameenye syosa. Ndeke atusye." Pyelesya alinkukinyesya kumaaso ukukalala, ukuti paapo fiki unna angomosyaga ulu endaga ukubuuka ugwise. Juuba angomosyaga, paapo Pyelesya aaliganile fijo ukukina mumbili ngwise. Leelo ugwise akaali na maka paapo umbili gwake gwali monywa. Na boosa pakaaja bali nu lutende fijo kabonywa bwake.

Isiku limo Kisa bo ali kulyalilo lya lembuka na banine abangi, alinkubabuula nu lusekelo ukuti unna apaapile umwana. Leelo undumyana jumo aakindaga apa baalipo alinkupilikka bo Kisa ikijoba kabanine. Undumyana ujo alinkunseka Kisa, alinkuti, “Oho! Gwit, ukamanya ukuti umwana jula naikuja lumo nu bukimwi bo ju gwise!” Po Kisa bo ikupilika alinkusita nukusimanya. Alinkwinogona alinkuti, “Nalooli, taata akaja nu bukimwi. Eena, sibagiile?” Abanine ba Kisa balinkujoba, balinkuti, “Komma ukumpilikisyu undumyana ujo.”

Po leelo naamajolo Kisa alinkundalusya unna alinkuti, "Bule juuba, baati taata ali nu bukimwi? Ngulalusya bunobuno paapo une ngaja nkeke, ngulonda nsimanye." Unna bo ikupilika isi alinkukeeta kubuangi, alinkutonyesya amaasosi, nu busulumanie. Kisa alinkumbona unna ikulila. Unna aalimwamwile umwanaake aatile, "Mo muumo. Mwanang, uswege, paapo ujile kusipilika kubandu sikujobigwa, bo ngakubula une." Kisa alinkujoba kangi alinkuti, "Po atukujaga bulebule linga taata afwile?" Unna alinkumwamula alinkuti, "Kyala juujo aikututuula mwanangu." Po leelo boosa bo babiili balinkulila fiijo.

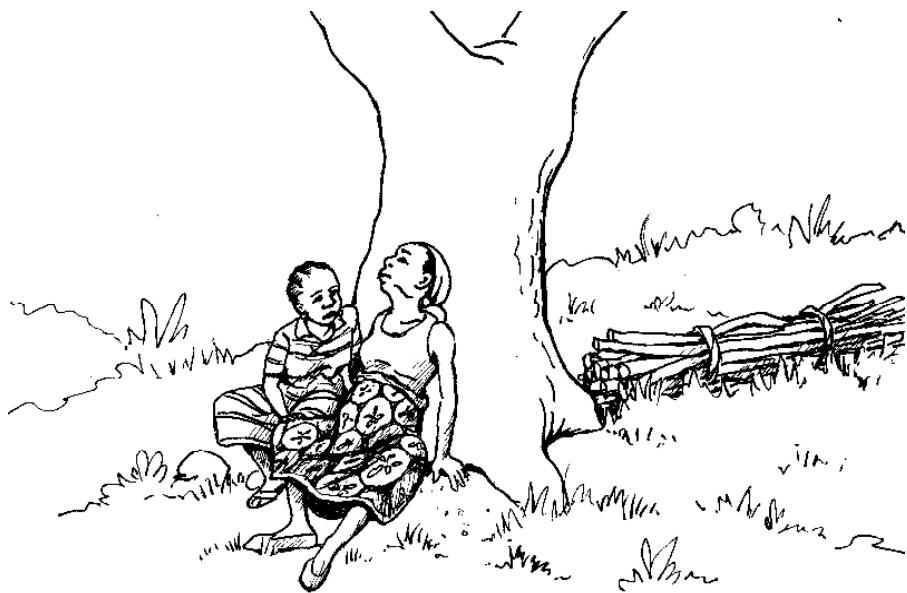
Mbasiku ubo ugwise alinkutolwa fiijo, po alikwenda nne kufwa, bo nakabalilo aka mpingo gwa fula kakaali. Balinkukuuta ifwa. Bo Kisa ikukikeeta ikilundilo ikya bandu ikinywamu ikya paafwa alinkwilalusya ukuti, fiki ugwise, bombine abandu aba bakiisagangako kukunkeeka, looli mwene ju mpuuti isaga?

Bo bamalile ʉkʉlila ifwa, isiku limo Kisa nʉ nna baabukile nkuseba imbabu. ʉnna kilinkunkola ikipambaga alinkʉtoligwa nukʉtʉuja kanunu. Umwanaake Kisa alinkʉnkola ikiboko ʉnna, alinkʉntwala pakipepo kya mpiki. Bo bali pampiki ʉnna alinkʉmbʉula Kisa ʉkuti amaka gamaliike mumbili, nʉ kuti ikʉtoligwa nʉ kʉbomba simo.

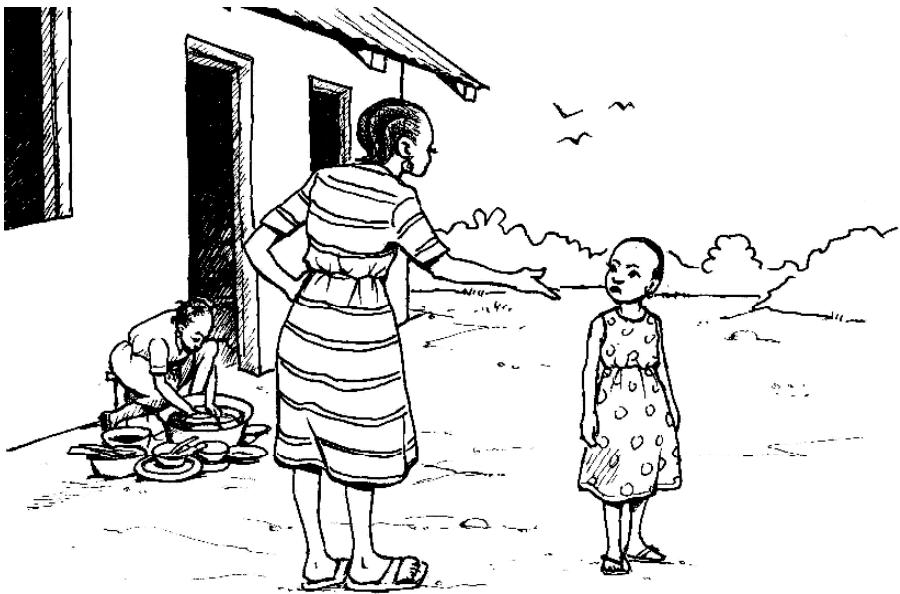
Ubumanyilo 2

Bukongelela Ubutolwe Nnyumba ja ba Kisa

Pampiki pala baatueegeele, unna ubutolwe bulinkongelela alinkusita kwipiliika kanunu. Aakateele fijo, leelo poope Kisa alinkwijuala ukuntuala unna ukunsumusya.

Abaana balinkuja ni mbombo nyingi fijio bo bali mbufwile bwa gwisabo kangi na nnabo bo monywa gwa kifuba. Po leelo linga Kisa ikubabona abanuguna bikwijangasya ukubomba imbombo, po umwene aabuhumanaga. Leelo unnabo bo ikumpilika Kisa ikubakemelia abanuguna, alinkunsoka alinkuti, “Gwe mwa! Somma abaana, ngaali ndi nneemwe. Ndipo, ngafwa!”

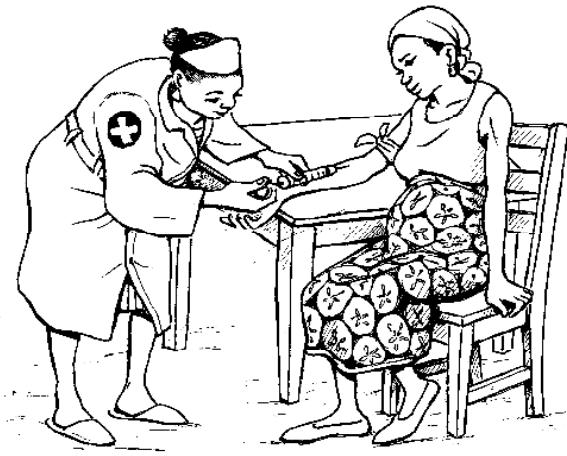
Pabusiku ʉbhungi balinkwisako abakikulu babili abaakipanga kya Bukilisiti. Jumo aali nganga nneesi, ʉjhungi aali ni kikungilwa kya küpanga ʉtupango ʉtununu, ʉtwa kунsekeesya ʉmbine pakunsʉbisya. Balinkuntuula imbombo. Balinkusesania nagwe mwibaasa. Balinkuti nukuntwalila ifindu. Abandu aba balikunjaatila kabilikabili. Umwene Kisa alinkuhoboka fijo bo ikumbona unna ikusangamuka nu kuseka na abaheesya baake.

Kisa alinkumpilikaka unneesi ikujoba nanna. Akaasipilikaga syosa, looli inandi isi asipiliike alinkwanda ukwegela ukuti, ugwise aakabile ububine bwa bukimwi ukufuma ndwendo lwa buhahani. Nu kuti akaali gwanalooli akajiilo kaake kunna. Kangi kingamo nu kuti ugwise akaamenye ukuti ambukisiigwe ifiluusi fya bukimwi.

Pamo na juuba ububine ubu alinabo akabile ukufuma kwa taata.

Po paapo unneesi alinkujoba kwa juuba alinkuti, "Po kanunu ukuti gwise kükipatala upime iilopa lyako."

Po unna gwa Kisa alinkubuuka ku kiliniki. Unneesi alinkumwega iilopa lyake palukongi, akaalipiliike ububabe; kangi nakalinga alinkubuuligwa isya kumpimigwa iilopa lyake. Po leelo kilaabo kyake juba alinkumbuula Kisa inongwa simo isya bussulumanie. Alinkuti ambukisiigwe ifiluusi ifya bubine bwa bukimwi; kangi nu kuti sibagiile nu mwana ambukisiigwe joope.

Akabalilo akangi unna gwa Kisa bo abukile kükiliniki, unneesi alinkumpapo imikota gimo igya kütüula ukunkasya umundu ajah ali ni filuusi ifya bubine bwa bukimwi nu kusigila ukwambukisigwa nu bubine ubungi. Looli imikota igya maka igya künagania amaka ga filuusi gyo gikaalipo. Sisiisi leelo syosilinkumpelela unna ubusulumanie fijo. Ukti naikugyaga kusigilu imikota, igi gikulondigwa igya kusigila ukti umwana joope angakaba ifiluusi ifya bubine bwa bukimwi?

Juuuba ubeubine bwake bulinkongelela, nu kunagisya ukuti ali nu bubenine nalooli ubwa bukimwi. Ifilonda fyalyandile ukusooka mumbili. Kisa alinkundalusya unganga gwa kipanga kya Bokilisiti uju aali nu nnine pakunkkeeta unna kukaaja. Alinkuti, "Bule mbagiile niine ukwambukisigwa ubeubine bwa bukimwi, linga ngunkola juuba?" Unneesi alinkumwamula alinkuti, "Ukabagila ukwambukisigwa linga kunkola na mahala." Po leelo alinkundingisania muno Kisa abagiile ukuti ankolege unna. Kangi aalimmanyisye niisya findu ifinunu, ifi abagiile ukuti ampege unna. Kisa silinkunkola isi unneesi ambuulaga. Po liilino alinkumanya na muno abagiile ukunsungila unna. 15

Po leelo jħuba aapapile umwana. Umbili gwake ugwa mbufyele għal-kwendelela ukija monywa. Bo ikumbona umwana alinkuti, “Umpiina gwangħu!”

Mbusiku ubu pimba, jħuba alinku fwa. Kisa alinku mpa umwana ingamu ja ‘Mpiina’. Alinku mweġa umwana, alinku mpagata. Leelo akabalilo kamo alinku tħegħiġi nagħi. Alinku mħalli umwana alinkuti, “Għammyit! Poop leelo ndik u londa ukuti ugħi uje mpiina, keeta li ilino u limwan angħu!”

Ulūmanyilo 3

Inyali Sikubiiisila ba Kısa Pakaaja

Pisikʉ limo Kisa atugeesye paasi pampiki, ammongesyaga ʉgwamyabo ʉmwana Mpíina ʉlkama ni supa. Kisa alinkwinogona ʉkuti syalinunu linga ʉmwana Mpíina, ongesigwaga ni ibeeli, looli paapo ʉnna aafwile ʉbəbine bwa bükimwi kokəno abandʉ baatiilaga ʉkwambukisigwa. Ekipanga kya Bükilisiti kyantʉllaga Kisa ʉkʉmpapo ʉlkama lwa bʉfu na miisi amanunu gakʉnswilila ʉmwana. Kisa ahobwike fijo ʉbutʉali ʉba, nʉ mwana abonekaga ʉkwendelela kanunu ʉmbili gwake.

Ulilumbu gwa Kisa jula Ambokile alinkubuuka kwa Kisa alinkuti, "Une ngulonda ukuti ndeke isukuulu bo ugwe na Bupe." Kisa alinkummwamula ulilumbu alinkuti, "Gwe mma, gwe! Taasi umale ifimanyilo fya sukuulu. Po ubagiile ukwisa kututuula twesa. Po kokuno pamo pitaasi, joope Bupe abagiile ukuti ise amanyile isukuulu. Kangi upilikisye, kusukuulu uko, ujege maaso fijjo. Somma ukuja nu bumanyaani na balumyana abahahani, aba bikulonda ukugona na balindwana, paapo ubagiile ukukaba ububine bwa bukimwi, pamo imbungo isya bulogwe. Kangi somma ukubombela isindaano sya mikota igya kugaasya na kwisakwambukisigwa ifiluusi fya bubine bwa bukimwi."

Ambokile aatile aikumanyilaga kanunu fijjo. Alinkufinga nu kuti akabagila ukuja na balindwana, pamo na abakikulu abakusi mbulogwe, mma boope. Kangi nu kuti atikubombelaga isindaano isya mikota igya kugaalisya.

Isikʉ limo ʉgwakikolo gwa ba Kisa aalisile pakaaja, alinkumbuula Kisa alinkuti, "Nkajihlo ka kikolo kyitʉ, ngʉti akaaja aka kangʉ, apa afwile ʉguuso!" Kisa alinkummwamula alinkuti, "Leelo tata, ʉswe tukajanapo napamo pabʉbʉuko." Kisa alinkʉlila fijio. ʉgwakikolo alinkujoba alinkuti, "Leelo isi bosili. Mbʉsikʉ bʉnandi ʉbʉbukwisa ʉne nangʉkeega akaaja aka. Liilino lʉlʉlu ngwega ifindʉ fimo ifya mmigʉnda tukujabana pakati." Po alinkʉbʉuka kʉkaaja kaake.

Pakilo bo abukile ugwkikolo unnyambala jula, Tukiko alinkundalusa Kisa alinkuti, "Bule na tukusookapo apa?" Kisa alinkwamula, "Mma, ugwkikolo gwitu, atile tujepo taasi kabalilo. Looli tukulondigwa ukujabana nagwe ifindu ifya mungunda." Tukiko alinkuti, "Fikabagila ukutufwana twesa. Po fikuti liilino tubombege simo isya kabutuula ubumi bwitu."

Ulubunjua lomo, Kisa na Bupe bantwalaga umwana ka kliniki nkumpima. Po leelo Bupe alinkusosoola kunnyambala ujua alyimile kifuki ni lyulilo lya lembuka. Alinkujoba kunkulu alinkuti, “Unnyambala jula pala, jowju alimbeele ibangili ijji nfwele nkiboko (akapeka ka nkiboko) iji. Pamo abagiile ukuti atutulege mbuumi bwitu, nguti!”

Kisa na Bupe bo bafikile pakipatala nü mwana, ünganga alinkümpima. Alinkuti, "Umwana ikwendelela kanunu." Kangi alinkübabuula inongwa isya balümyana na balindwana. Alinkübafunda alinkuti, "Paapo mwebaana ümwe mulibapiiña, baliko abanyambala bambo aba bisakübasýobaga nü kúpeefya, babapege ifindü nü tündü ütungi ukuti mulogwege nabo. Mwise mujege maaso, paapo mwisakukaba ififuba kangí lamo ni filuusi ifya bukimwi ni mbango isingi isya bologwe."

Po leelo Bupe alikwanda nukusinogona ukuti kingamo unnyambala jula alimpeele ibangili, iji afwele nkiboko (akapeka ka nkiboko) ampeefyaga ukuti iiise alogwe nagwe. Boosa ba Kisa, Bupe na Tukiko balinkujijaganika ukuti batisakugonamo siku na banyambala ukufika paapo bisakujaga nu bwegi.

Ulumanyilo 4

Kısa İkəkaba

Ulusubilo

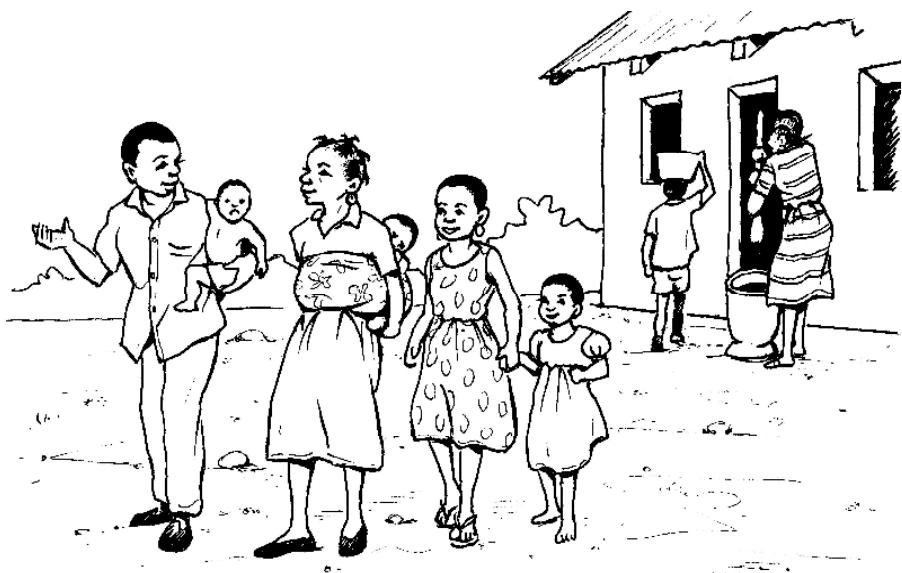

Kisa na banuguna baali mbasiku bwa batolwe abutumi bwabo. Abapaapi baabo bafwile na bokimwi. Po leelo nkubasunga abanuguna syali ngafu fijo. Amasiku gamo bagonaga ni njala. Looli Kisa aagelaga fijo ukwijuula ukuntuula unniini ngati nna.

Undumyana jumo ugwa pakipanga kyabo, ujus ingamu jaake aali jo Nsajigwa, akabalilo kamo alinkubajaatila ba Kisa. Alimpimbile nu nnuguna. Alinkujoba alinkuti, "Kanunu ukuti mwisege kwi kanisa." Kisa alinkummwamula alinkuti, "Ndaga. Looli, akabalilo aka komma. Taasi, paapo ndinimbombo nyingi pakaaja."

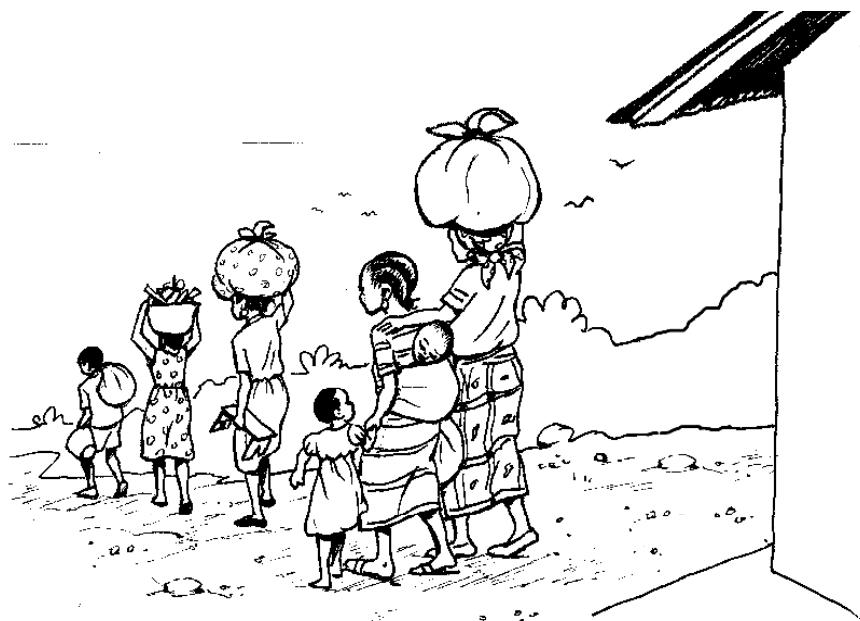

Po leelo ɨlisiku limo, Təliko alinkujoba alinkuti,
“Ngulonda ʉkuɓuuka kwi kanisa, pamo mbagiile
ʉkumanyilako simo.”

Bupe joope alinkuti, “Niine ngubuuka, pamo mbagiile
ʉku kababa abamanyani abangi.” Po paapo Kisaa
alinkubabuula alinkuti, “Mubuukege na ba Pyelesya na
Mpina. Ambokile na niine tukusyala ʉkuti
tubombengepo imbombo pakaaja.”

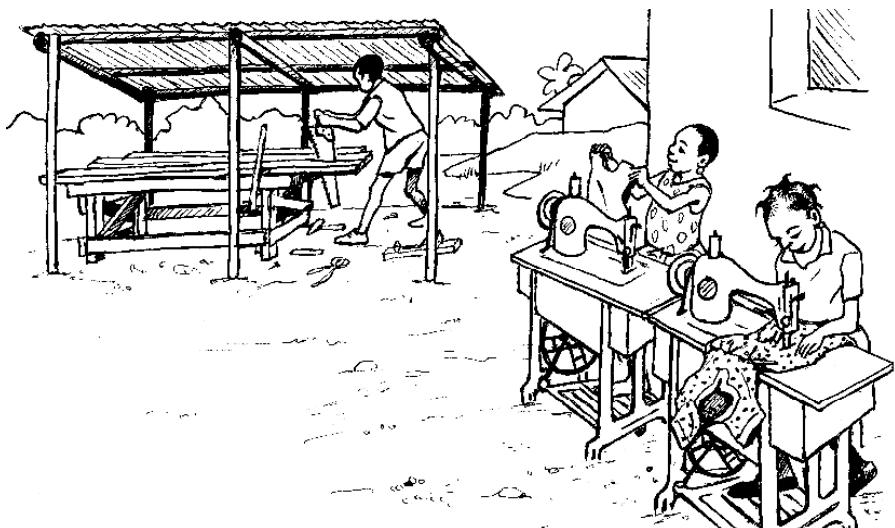
Pitaasi, T̄liko na B̄pe bo bagomwike ȣkfuma kwi kanisa, balinkumpangila Kisa isya nḡunda ugwa kipanga kwi kanisa k̄no baaliko. Bo Kisa apilikiisyé isi, syo silinkunnyonyofya. Po kokuno joope alinkwanda nukubuūka kwi kanisa. Abak̄ulu ba kipanga balinkumpa ungunda unywamu ugwa k̄lima ifindu fyabo. Po ba Kisa balink̄lima nuk̄lyá fifyo bakabaga; kangí fimo balink̄alisya. Balink̄omba mungunda na maka fijjo. N̄e b̄umi bwabo bulink̄ja kanunu. Po apa nakalinga T̄liko alinkwandilako ȣkubuūka k̄sukulu k̄kumanyila.

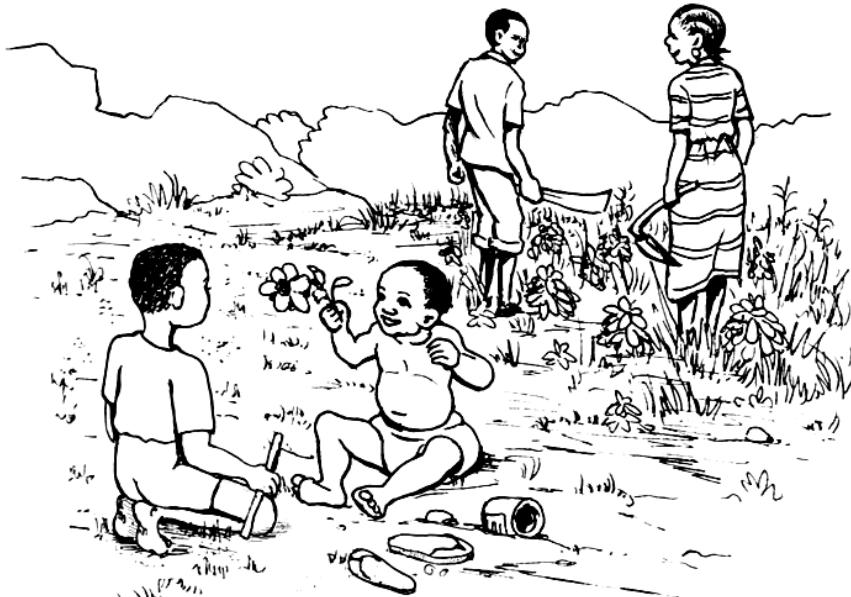
Hisikʉ limo ugwakikolo gwa ba Kisa aatʉmile indʉmi ʉkuti, Kisa na banuguna basookepo pakaaja kagwisabo. Kangi bagileke ni imigʉnda gyake. Kisa bo ikʉsipilikà sisiisi, alinkʉsulumania fijo.

Po leelo ʉnkikʉlʉ jʉmo ugwa kipanga alinkʉbatʉla, alinkʉbasegelesya abaana kʉkaaja kaake, ʉkuti aje nabo bagonege pamyake. ʉnkikʉlʉ ʉjʉ jo jʉmo ndibala babatʉlaga pakaaja bo ʉnnabo mbine. ʉnkikʉlʉ ʉjʉ akaaja kaake kaali kifuki ni kanisa kangi nʉ ngʉnda.

Po Kisa na banuguna balinkʉbʉuka nagwe kʉkaaja kaake. Abakikolo kya gwisabo balinkwenda nʉ kʉkeega akaaja ni migʉnda igi gyali gyi ba paapi baabo.

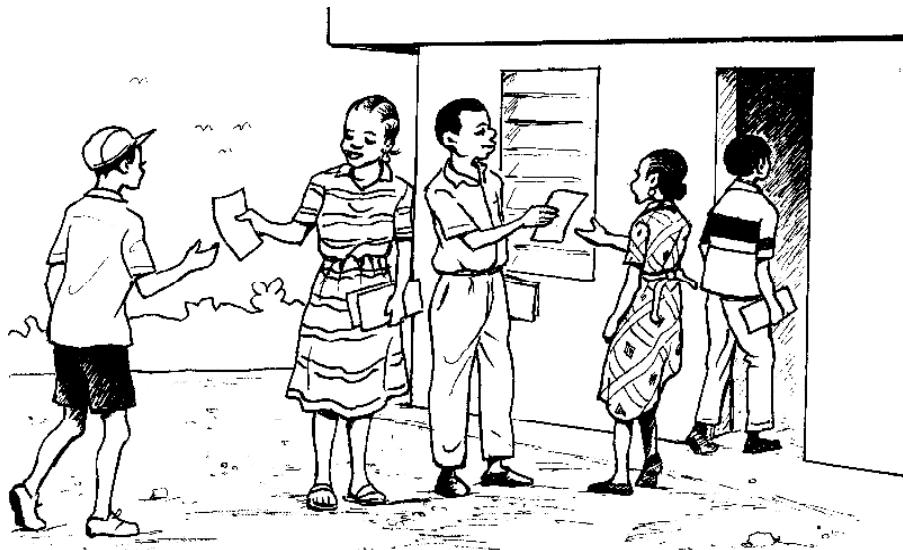
Kisa na banuguna boosa na ju Pyelesya balinkuja baakubomba mungunda gula ikipanga kya bapeele. Abeene ba Bupe na Tuliko balinkumanyila ukusona imyenda ni ikisulu. Babombelega ifisulu ifya kipanga. Ambokile amanyilaga ubuselemala mwitembe lya kipanga ili lyalipo. Kisa alyandile ukubuska k\u00fclwipuuto kwi kanisa na banuguna. Po leelo boosa balinkutumula ukwitikana ukukonga injila imbya ija buumi, iji bapiliike kwi kanisa.

Kisa ahobwike fijo ʉlu Nsajigwa kabilikabili antʉʉlaga imbombo mungunda gwabo, kangi naʉʉ abaana, abanuguna baabo, bangalaga pamopeene. Kisa alinkʉjoba kwa Nsajigwa alinkʉti, “Bo abapaapi bangʉ bikʉfwa, ndinkʉti twebanaabo twesa nuuswe lʉlʉʉʉ tukʉfwa. Syanalooli ʉkʉti, ʉbʉʉmi bwitʉ nalooli bʉlindʉkʉbilo, looli leelo lɨlino tʉli nʉ lʉsʉʉbilo.”

Ulumanyilo 5

Ekipanga kya Kisaa Kikumanyila isya Bukimwi

Íkyin ja bo kikindile, ilisiku limo Kisa alinkujoba na Nsajigwa. Alinkutí, “Íkipanga kya Búkilisiti kitutuulile fiijo uswe! Batúpeeble ungunda ugwa kúlima. Batúmanyisyé ukubutuula ubuumi bwitu, kangí balí nubundu ubununu kúmyitu. Kali túbagiile leelo ukubahomba panunu syosa isi batúbombiile?”

Nakalinga pitaasi ikipanga kilinkubiika ulukomaano ulanywamu fijjo ulwa lumanyilo lwa nongwa ija: Ukwitiilisya abandu kubukimwi. Abamanyisi na abafundigwa, baafumile mumbeto syosa isya kipanga. Kisa, Bupe na Tuhliko baalipo palukomaano. Baalisile pamopeene nu nnuguna gwabo Ambokile. Jooke Nsajigwa aalipo palumanyilo.

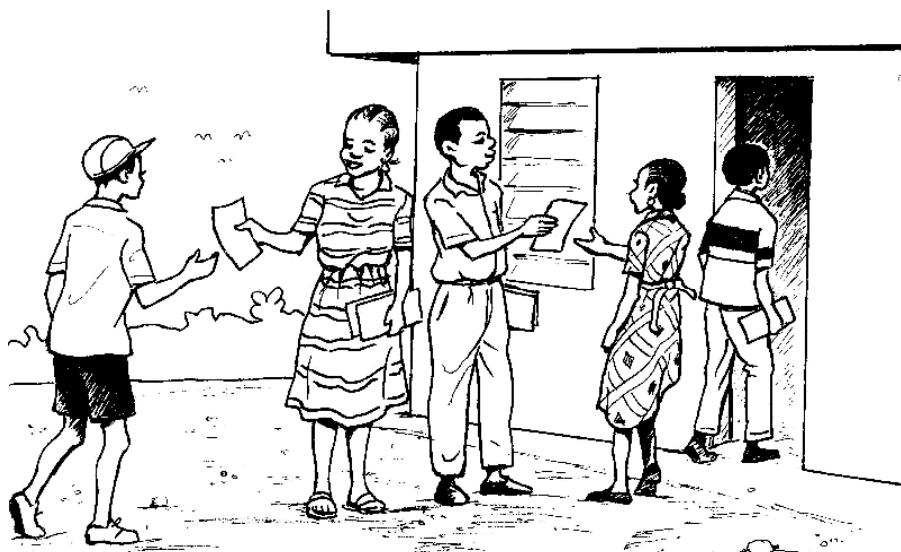
Jumo mbamanyisi ba ləkomaano alinkujanasyo isyakujoba na Kisa. Alinkuti, "Tukusumma ugwe nabanugunago mututuhle ukubamanyisyu abandu, ukuti bitiilisyeye kububine bwa bukimwi. Emwa leelo, baje bo baliku abangi aba bameenyu ukubutiila ubukimwi ukukinda umwe? Kangi mulibamanyili bakalata. Abandu bameenyu ukuti umwe musimeenyu nalooli imbiibi isya filuusi fya bukimwi nu bubine bwa bukimwi." Po leelo ba Kisa balinkwitikila nu lusekelo.

Nakalinga Bupe alinkwanda ukutuula ukumanyisya abandu mungomaano inandi. Ukuukongana na maka gaake kang'i nu busangamufu bwakusekesya abandu, balinkupilikisyu kanunu fijo isya buubiibi bwa buubine bwa bukimwi. Kukabalilo akanandi alinkuja mmanyisi gwa kipanga kyake. Abandu bingi baakulukaga, kungomaano syake inandi.

Təliko alinkəsimba ififwani ifya kəmanyikisyə kangı alinkəsanusya ifimanyilo ifi fyali munjobelo ijingi əkətwala munjobelo jaake, əkəja fya kəmanyikisyə mungomaano. Alinkətendekesyə bakalata abanandı munjobelo jaake. Bakalata bajobaga isya kəbatəula abandı əkuti bitilisyege kəfiluusi ifya bəbine bwa bəkimwi. Kangı bakalata abo baalı ni manyisyo isya muno abandı babagiile əkəbatəula ababine ba bəkimwi.

Kisa na Nsajigwa batʉʉлага ʉkʉbasʉʉma abandʉ, ʉkuti biisege kʉlʉmanyilo. Kangi bakteetaga ʉkuti fyosa ifibombelo filipo ifya kʉmanyikisyu abamanyisi. Bijʉʉлага fijio ʉkʉbabʉngaaania abalʉmyana ʉkwisa kʉlʉmanyilo. Ḥnyinogono simo ɨsyu balʉmyana bikuti, ʉkʉja nnyambala nalooli po taasi ʉgone nʉ nkikʉlʉ. Looli Nsajigwa alinkʉbabʉla ʉkuti, ʉmwene na Kisa bafinganiile ʉkuti bangagonaga siku pamopeene ʉkʉfika paapo looli bisakweganaga. Kangi balitikeene nʉkwisa kʉja banalooli baabo batʉʉ mbwegi bwabo.

Po paapo akabalilo bo kafikile, Kisa na Nsajigwa balinkwegana ʉbwegi. Kisa alinkunoga ikifuba. Alinkwenda nukupapa umwana. Elisiku limo, baatueesye paasi pampiki boosa na bamyabo. Kisa alinkujoba alinkuti, "Pampiki apa naalisibiile ʉkutʉagasya nu kwangala na jʉba." Pyelesya ʉjʉ aalinniini fiijo bo abapaapi bikufwa alinkuti, "Ngʉbasyukwa jʉba na taata, looli ngusʉubila ʉkuti linga bajangapo ʉla, aangali bikwituukifya ʉswe."

Kama una maswali yoyote, au unataka kununua vitabu, au
kuhudhuria darasa la kusoma, wasiliana na:

Namba za simu 0767 911 488

